

דילול והגדלת פרי בקוסציה – 2007

רפי שטרן

מבוא

למרות שיפור הגדלים שהשגנו בשנים האחרונות, אנו בתחושה שלא הגענו למיצוי מלוא פוטנציאל היבול וגודל הפרי בזן קוסציה הסובל מפרי קטן בעיקר בשנות עומס.

המטרה

שיפור רב שנתי של היבול הכללי והתפלגות הגדלים של הפרי באגסי קוסציה.

חומרים ושיטות

הניסוי נערך במטע יונתן על עצי קוסציה שניטעו בשנת 1999 במרווחים של 1.5 x 4.5 מ' (148 עצים/ד'). נבחנו טיפולי דילול בדילאמיד (NAD) עם בונגרו (BA) להגדלת פרי או בלעדיו. הושוו שני ריכוזי BA: 50 ח"מ (הטיפול המסחרי להגדלת פרי) לעומת 100 ח"מ (שעשוי לפעול גם כמדלל). כמו כן נבחנו שני תכשירי ציטוקינין שמכילים TDZ – דרופ (אבקה) לעומת דרופ אולטרא (נוזלי). שני האחרונים פועלים להגדלה ישירה של הפרי, אך יכולים, בריכוזים מתאימים, גם לדלל חנטים. שיא הפריחה היה ב-23/3/07.

הטיפולים שניתנו

1. דילאמיד 15 ח"מ ח"פ (NAD) בש.פ. + 7
  2. דילאמיד 30 ח"מ ח"פ (NAD) בש.פ. + 7
  3. בונגרו 50 ח"מ ח"פ (BA) בש.פ. + 14
  4. בונגרו 100 ח"מ ח"פ (BA) בש.פ. + 14
  5. [דילאמיד 15 ח"מ ח"פ (NAD) בש.פ. + 7] + [בונגרו 50 ח"מ ח"פ (BA) בש.פ. + 14]
  6. דרופ (אבקה) 20 ח"מ ח"פ בש.פ. + 14
  7. דרופ אולטרא* (נוזלי) 20 ח"מ ח"פ בש.פ. + 14
  8. ביקורת
- הריסוסים ניתנו בעזרת מרסס רובים בנפח תרסיס של 2-3 ליטר/עץ (עד נגירה) ובתוספת משטח טריטון X 100 (0.025%).
  - *דרופ אולטרא מכיל TDZ (12%) + דיורון (6%), ולכן אסור שתהיה נגירה כיוון שהדיורון פועל כמונע נביטה.
  - הדרופ מכיל 50% ח"פ (TDZ) ללא תוספת דיורון.

מבנה הניסוי

בלוקים באקראי, 6 חזרות לטיפול, עץ אחד לחזרה

המדדים שנבדקו

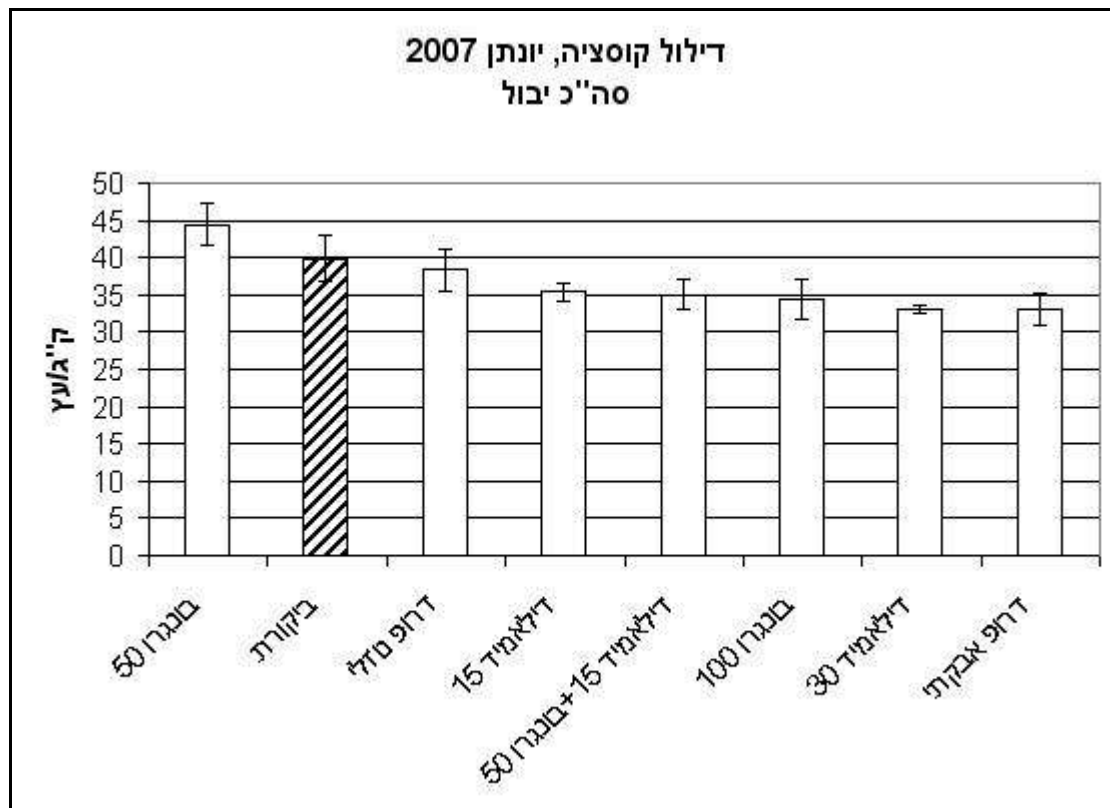
- יבול לעץ
- התפלגות גודל פרי

תוצאות

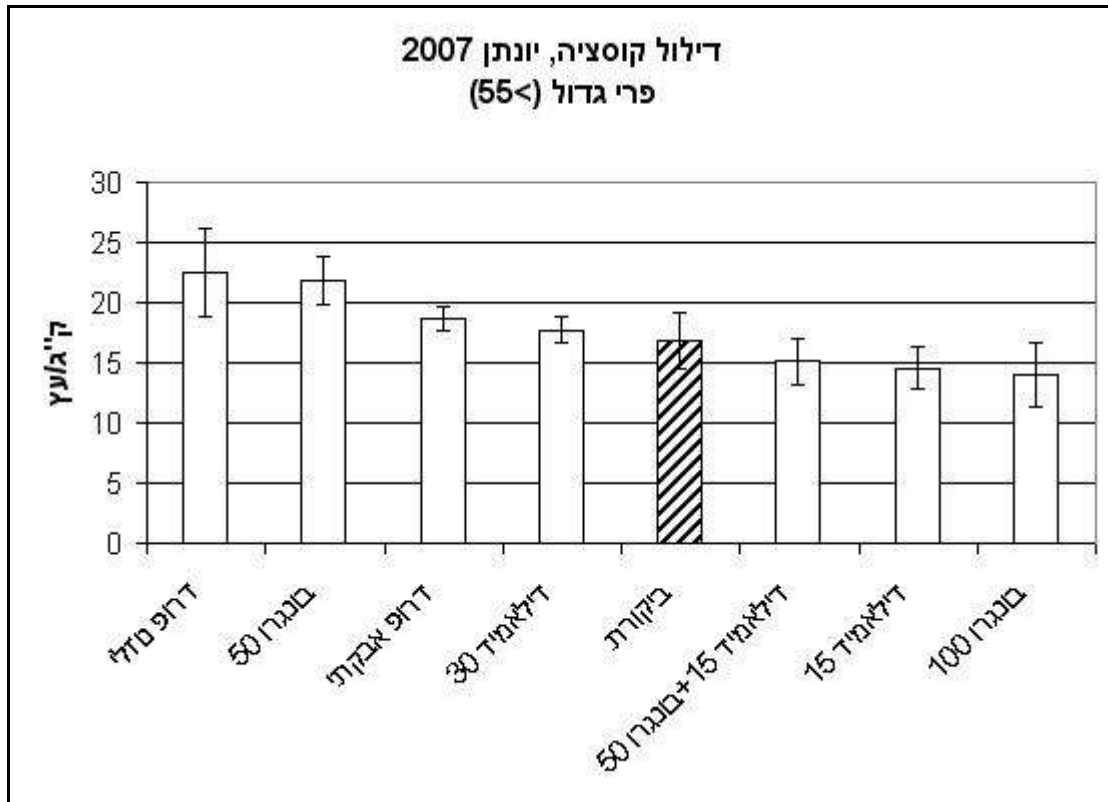
היבול הכללי לא היה שונה באופן מובהק בין הטיפולים. עם זאת ניתן לראות שיפור בהתפלגות הגדלים של הפרי (איורים 2+3), בעיקר בתכשירי הציטוקינין דרופ אולטרא נוזלי (TDZ) בריכוז 20 ח"מ ובונגרו (BA) בריכוז 50 ח"מ. בשניהם התקבלה תוספת של 5 ק"ג פרי גדול לעץ (740 ק"ג לדונם). טיפולי הדילאמיד או הבונגרו בריכוז הגבוה (100 ח"מ) היו פחות יעילים.

לסיכום – חזרנו על התוצאות הידועות בדבר יכולתם של הציטוקינינים לשפר את גודל הפרי. התוספת החדשה היא "הדרופ הנוזלי", שנבדק לראשונה, והוכח כבעל פוטנציאל מעניין. לטיפולי הדילאמיד השונים לא היתה כל השפעה. עם זאת יש לבחון שוב ב-2008 את תוצאות היבול הכללי והתפלגות גודל הפרי באותם העצים (שיקבלו בדיוק את אותם הטיפולים).

איור 1. השפעת טיפולי דילול והגדלת פרי על היבול הכללי בזן קוסציה, יונתן 2007.

איור 2. השפעת טיפולי דילול והגדלת פרי על יכול הפרי הגדול בזן קוסציה, יונתן 2007.

איור 3. השפעת טיפולי דילול והגדלת פרי על התפלגות הגדלים של הפרי בזן קוסציה, יונתן 2007.

